

BÁO CÁO

Công tác xây dựng Làng sức khỏe giai đoạn 2007-2016

I. Đặc điểm, tình hình:

Quảng Ngãi là tỉnh thuộc vùng Trung Trung Bộ với diện tích 5.152,95Km², được phân chia thành 14 huyện/ thành phố; bao gồm 7 huyện đồng bằng với 114 xã, 6 huyện miền núi với 67 xã và 1 huyện đảo với 3 xã, dân số trung bình khoảng 13 triệu người.

Những năm trước đây, các hoạt động nông nghiệp cùng với những hoạt động dịch vụ, sinh hoạt đã xuất hiện tình trạng ô nhiễm môi trường ở khu vực nông thôn. Trong sản xuất nông nghiệp do lạm dụng các loại thuốc bảo vệ thực vật đồng thời tỷ lệ các hộ gia đình có hố xí hợp vệ sinh còn thấp nên vẫn còn tình trạng phóng uế bừa bãi làm cho các nguồn nước ở sông, hồ, kênh, mương bị ô nhiễm, ảnh hưởng lớn đến môi trường nước và sức khỏe nhân dân. Bên cạnh đó, ý thức của người dân về vấn đề sức khỏe, vệ sinh môi trường, an toàn vệ sinh thực phẩm nên còn xảy ra một số dịch bệnh như tả, lỵ, sốt rét; tỷ lệ suy dinh dưỡng còn cao; số vụ ngộ độc thực phẩm còn nhiều.

Trong những năm gần đây, phong trào xây dựng Làng sức khỏe được triển khai là một cách tiếp cận toàn diện công tác chăm sóc, bảo vệ và nâng cao sức khỏe nhân dân. Sự ra đời của Phong trào nhằm góp phần nâng cao nhận thức và trách nhiệm của các cấp, các ngành và toàn xã hội về đẩy mạnh chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân; vận động nhân dân tham gia các hoạt động chăm sóc và bảo vệ sức khỏe, cải thiện môi trường sống, hạn chế dịch bệnh. Với kế hoạch hành động cụ thể, kết hợp nhiều hình thức như tuyên truyền sâu rộng trong quần chúng nhân dân, tư vấn khám, chữa một số bệnh thông thường, duy trì công tác kiểm tra vệ sinh khu dân cư, khuyến cáo người dân về một số bệnh dịch...

Từ năm 2011 đến nay, tỷ lệ hộ gia đình có hố xí hợp vệ sinh tăng từ 53% (năm 2011) lên 67,6% (năm 2016), tỷ lệ suy dinh dưỡng thể nhẹ cân ở trẻ em dưới 5 tuổi từ 18,1% (năm 2011) xuống 15,7% (năm 2014), số vụ ngộ độc thực phẩm trung bình 03 vụ/năm, tỷ lệ tiêm chủng trẻ em hàng năm đạt 98%, trên địa bàn tỉnh không có các vụ dịch lớn xảy ra, các hoạt động thể dục thể thao được hưởng ứng rộng rãi... Có thể nói phong trào xây dựng Làng sức khỏe là chương trình phối hợp hành động cụ thể khá lớn, được triển khai trên địa bàn rộng trong đó ngành Y tế đóng vai trò chủ đạo, đã tạo những chuyển biến tích cực trong công tác chăm sóc, bảo vệ sức khỏe của nhân dân, nhất là cộng đồng cư dân nông thôn.

1. Thuận lợi:

- Phong trào đã thu hút được sự quan tâm, hưởng ứng của các cấp chính quyền, các ban ngành đoàn thể, đáp ứng được nhu cầu và nguyện vọng của nhân dân trong những năm qua.

- Có được sự đồng thuận, hưởng ứng tích cực việc xây dựng gia đình sức khỏe, khu dân cư sức khỏe của người dân ở thôn, xóm, khối phố.

- Một số tiêu chí về sức khỏe nằm trong chương trình mục tiêu quốc gia như tiêm chủng mở rộng, vệ sinh an toàn thực phẩm, phòng chống suy dinh dưỡng... nên dễ đạt được yêu cầu của chương trình.

- Hầu hết các khu dân cư từ trước đến nay đã có phong trào toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá.

- Phong trào đã được triển khai nhiều năm nên một số huyện/thành phố cũng như các xã, phường, khu dân cư đã có kinh nghiệm trong việc triển khai phong trào xây dựng "Gia đình sức khỏe", "Khu dân cư sức khỏe".

2. Khó khăn:

- Phong trào chưa có được sự quan tâm, chỉ đạo của UBND, UBMTTQ các cấp; chưa có sự phối hợp đồng bộ giữa các ban, ngành, hội đoàn thể từ UBND xã/phường đến các tổ dân phố trong việc triển khai lồng ghép các nội dung sức khỏe vào phong trào toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa.

- Đây là hoạt động phong trào nên chủ yếu là tổ chức tuyên truyền và vận động nhân dân, chưa có đủ nhân lực và vật lực dành cho các hoạt động khác như kiểm tra, giám sát, đánh giá việc thực hiện chương trình.

- Các tiêu chí sức khỏe của phong trào mang tính toàn diện, bao gồm nhiều chỉ số sức khỏe, một số chỉ tiêu còn khó đạt được trong thời gian ngắn như: không hút thuốc lá, tỷ lệ các công trình vệ sinh, tai nạn thương tích, ...

- Một số Trạm Y tế xã/phường chưa phát huy vai trò tham mưu đối với lãnh đạo địa phương trong phong trào xây dựng "Gia đình sức khỏe", "Khu dân cư sức khỏe".

II. Kết quả thực hiện:

Phát động phong trào xây dựng "Làng sức khỏe", ngoài việc phối hợp với các ban, ngành, địa phương trong chỉ đạo triển khai, ngành y tế các cấp tham mưu với chính quyền xây dựng lồng ghép phong trào xây dựng "Làng sức khỏe"

với các chương trình mục tiêu y tế dân số và các chương trình phát triển kinh tế xã hội của đại phương nhằm đạt được các tiêu chí sức khỏe của phong trào.

Sau hơn 10 năm đi vào hoạt động, phong trào đã được nhân rộng ra 14 huyện/thành phố trên toàn tỉnh với nhiều điển hình tiêu biểu. Điều đặc biệt của chương trình là đã lồng ghép các mục tiêu về sức khỏe và an toàn lao động cho người dân vào các quy ước, hương ước của làng văn hóa. Ngay từ đầu, việc chọn điểm thực hiện đã đem lại những kết quả khả quan, thu hút đông đảo các tầng lớp nhân dân tham gia.

Trong khoảng thời gian từ năm 2007- 2016, từ nguồn kinh phí UBND tỉnh và được hỗ trợ một phần từ kinh phí của các huyện/thành phố, Sở Y tế đã chỉ đạo TTYT/TTYTDP các huyện/thành phố triển khai hoạt động ở 14 huyện/thành phố. Năm 2007, phong trào chỉ được triển khai thí điểm tại 14 khu dân cư trong toàn tỉnh (01 khu dân cư/xã; 01 xã, phường/huyện, thành phố). Đến nay, phong trào đã được triển khai tại 29 xã và 216 khu dân cư. Sau đây là kết quả đạt được sau 10 năm triển khai phong trào:

TT	Huyện/thành phố	Xã/phường	Số thôn/TDP có triển khai phong trào	T/S hộ	Số hộ đăng ký	Số hộ đạt	Tỷ lệ hộ đạt	Số KDC đạt
01	TP Q.Ngãi	11 xã, phường	167	30102	27676	27285	91%	140
02	Tư Nghĩa	TT La Hà	01	755	742	742	98%	01
03	Mộ Đức	Đức Phú	02	861	861	757	88%	02
		Đức Tân	01	78	78	76	97%	01
		Đức Thắng	03	1125	1125	1035	92%	03
		Đức Hòa	09	2241	2241	1969	88%	09
04	Đức phố	Phố Văn	05	2558	2558	2159	84%	05
		Phố Ninh	01	481	481	454	94%	01
05	Sơn Tịnh	Tịnh Hà	02	135	135	135	100%	02
06	Bình Sơn	Bình Phú	02	304	289	285	93%	02
07	Nghĩa Hành	Hành Thuận	01	334	328	326	97%	01
		Hành Minh	01	399	320	319	80%	01
08	Sơn Hà	Sơn Hải	03	412	412	371	90%	03
09	Trà Bồng	Trà Bình	06	604	604	483	80%	06
10	Tây Trà	Trà Phong	01	159	159	99	62%	01

11	Ba Tơ	TT Ba Tơ	07	1510	1415	1266	83%	07
12	Sơn Tây	Sơn Dung	01	432	430	430	99%	01
13	Mình long	Long Hiệp	01	198	170	149	75%	01
14	Lý Sơn	An Vĩnh	02	3200	3200	3159	98%	02
Tổng cộng			216					189

- Kết quả nổi bật của phong trào xây dựng “Gia đình sức khỏe”, “Làng sức khỏe” thời gian qua được thể hiện rõ nét nhất trong việc người dân tích cực tham gia bảo vệ môi trường, giữ gìn đường làng ngõ xóm sạch sẽ; thực hiện tốt nếp sống văn minh, tỷ lệ hộ sử dụng 3 công trình vệ sinh đạt tiêu chuẩn tăng, hạn chế dịch bệnh, góp phần bảo vệ sức khỏe cho mọi người và cộng đồng. Các thôn, làng đã lồng ghép phong trào xây dựng “Làng sức khỏe” với các Chương trình mục tiêu y tế dân số và các Chương trình phát triển kinh tế- xã hội, xây dựng nông thôn mới

- Hàng năm Trung tâm YTDP tỉnh in và cấp Giấy đăng ký “Gia đình sức khỏe” và Giấy chứng nhận “Gia đình sức khỏe”, “Khu dân cư sức khỏe” cho 14 huyện/thành phố.

- Các khu dân cư đều tổ chức họp dân 02 lần/năm tại các thôn/tổ dân phố
- Tuyên truyền trên loa, đài phát thanh xã, phường: mỗi tháng 1 lần;
- Tuyên truyền lưu động tại các xã, phường: 03 lần/tháng.

III. Nhận xét và kiến nghị:

1. Nhận xét:

- Phong trào xây dựng Làng sức khỏe đã được triển khai tại 14/14 huyện/thành phố và 29 xã/phường, tuy nhiên vẫn chưa nhân rộng mô hình này ra phạm vi toàn tỉnh.

- Phong trào được triển khai ở một số xã/phường nhưng chưa tổ chức được hội nghị đánh giá, tổng kết, rút kinh nghiệm cho hoạt động phong trào này.

- Chưa tổ chức được giao ban định kỳ để đánh giá tiến độ thực hiện chương trình.

- Chưa huy động được sự hỗ trợ kinh phí từ địa phương để duy trì hiệu quả của chương trình.

- Kết quả thực hiện cho thấy Phong trào đã góp phần quan trọng đối với công tác nâng cao chất lượng cuộc sống, bảo vệ sức khỏe đi đôi với việc cải

thiện môi trường sống và phòng, chống dịch bệnh ở khu dân cư. Tuy nhiên, đến nay Phong trào chưa phát triển mạnh mẽ, chưa được sự quan tâm của các cấp chính quyền cũng như sự tham gia người dân.

2. Đề nghị:

- Đối với Bộ Y tế:

- + Nghiên cứu đưa ra Bộ tiêu chí mới phù hợp hơn với tình hình hiện tại;
- + Hàng năm tổ chức tổng kết để rút kinh nghiệm để phong trào hoạt động ngày càng hiệu quả;
- + Hỗ trợ kinh phí cho hoạt động này.

- Đối với UBND tỉnh:

+ Giao nhiệm vụ cho các ngành: Y tế, Văn hoá-Thể thao và Du lịch và Ủy ban Mặt trận Tổ quốc ký thoả thuận phối hợp trong việc triển khai, lồng ghép việc xây dựng Làng sức khỏe với phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" và xây dựng nông thôn mới;

- + Bố trí kinh phí hàng năm cho hoạt động xây dựng Làng sức khỏe;

- Đối với TTYT/TTYTDP các huyện/thành phố:

+ Bố trí một phần kinh phí sự nghiệp để mở rộng việc xây dựng Làng sức khỏe;

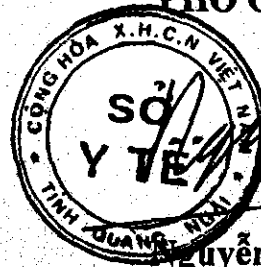
+ Tham mưu cho chính quyền địa phương hỗ trợ về kinh phí cho các hoạt động để thực hiện có hiệu quả hơn.

Sở Y tế tỉnh Quảng Ngãi kính báo./.

Nơi nhận:

- Cục QLMTYT (báo cáo);
- UBND tỉnh (báo cáo);
- TTYTDP tỉnh;
- TTYT/TTYTDP các huyện, thành phố;
- GD, các PGD Sở;
- Lưu: VT, NVY.

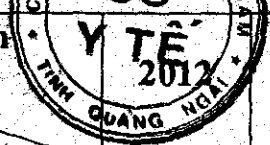
KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC

Nguyễn Xuân Mến

Phụ lục 1: Kinh phí triển khai xây dựng Làng sức khỏe từ năm 2012-2016

(Đơn vị tính: triệu đồng)

Nguồn		Năm	2013	2014	2015	2016
Sở Y tế cấp		99,7	85	85	106,3	99
Địa phương hỗ trợ	TP Quảng Ngãi	130,5	130,5	136,5	136,5	126,5
	Mộ Đức			15	15	25
Tổng cộng		230,2	215,5	236,5	257,8	250,5

Phụ lục 2: Tỷ lệ hộ gia đình có nước sạch và hố xí hợp vệ sinh

TT	Các Chỉ Tiêu	Năm 2011	Năm 2012	Năm 2013	Năm 2014	Năm 2015	Năm 2016
1	Tỷ lệ người dân nông thôn sử dụng nước hợp vệ sinh	71,17%	74,8%	79,6%	82,47%	85,15%	87,15%
2	Tỷ lệ hộ gia đình có nhà tiêu hợp vệ sinh	53,01 %	54,2%	59,5%	61,32 %	64,39 %	67,6 %

* Số Nhà tiêu hợp vệ sinh tăng thêm trong từng năm:

- Năm 2012: 7.844 cái

- Năm 2013: 7.724 cái

- Năm 2014: 7.932 cái

- Năm 2015: 9.339 cái

- Năm 2016: 10.486 cái